

Sentralavtale

om kopiering av opphavsrettslig beskyttet materiale i folkehøgskoler for perioden 1.1.2016-31.12.2018

mellom

Folkehøgskolerådet

på den ene siden

og

Kopinor

på vegne av medlemmene i Den norske Forfatterforening, Den norske Forleggerforening, Fagpressen, Forbundet Frie Fotografer, Grafill – Norsk organisasjon for visuell kommunikasjon, Mediebedriftenes Landsforening, Musikkforleggerne, NOPA Norsk forening for komponister og tekstforfattere, Norges Fotografforbund, Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening, Norsk Journalistlag, Norsk Komponistforening, Norsk kritikerlag, Norsk Oversetterforening, Norsk Redaktørforening, Norsk Revyforfatterforening, Norsk Tidsskriftforening, Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere, Norske Billedkunstnere, Norske Dramatikeres Forbund, Norske Kunsthåndverkere og Ny Musikk Komponistgruppe, samt utenlandske rettighetshaverorganisasjoner på den andre siden.

INNLEDNING

På de vilkår som fremgår av denne avtalen får lisenstaker rett til kopiering av beskyttet, utgitt materiale fra norske og utenlandske publikasjoner hvis rettighetshavere Kopinor representerer.

I medhold av åndsverkloven §§ 13b og 14, jf. § 36 har lisenstaker også tillatelse til å kopiere materiale skapt og utgitt av rettighetshavere som Kopinor ikke representerer (avtalelisens).

Det er en forutsetning for tillatelsen at kopiering ikke erstatter, men er et supplement til, kjøp av utgitt materiale, for ikke å skade rettighetshavernes legitime interesser og normal utnyttelse av verk. Kopiering skal således bare skje når det ikke er rimelig eller naturlig å anskaffe materialet fra bokhandel, billedarkiv mv. eller direkte fra rettighetshaverne.

KAPITTEL 1 - AVTALENS OMRÅDE

§ 1

Avtalen gjelder kopiering av beskyttet, utgitt materiale til bruk innenfor virksomheten til Folkehøgskolerådet, Norsk Folkehøgskolelag og Noregs Kristelige Folkehøgskolelag og i folkehøgskoler som mottar statlig støtte etter reglene i lov av 6. desember 2002 nr. 72 (folkehøgskoleloven). Disse kalles lisenstaker i denne avtalen.

Avtalen vedrører ikke kopiering som er hjemlet i lov og kopiering som skjer etter avtale direkte med opphavsmann og utgiver eller representant for disse. Eventuelle lisensavtaler og kjøpsbetingelser lisenstaker er bundet av, går foran denne avtalen.

Avtalen omfatter ikke kopiering av

- audio- og audiovisuelle verk (lyd og levende bilder)
- datamaskinprogrammer
- dataspill, interaktive læringsverktøy o.l.
- originaleksemplar av billedkunst og fotografi o.l.

KAPITTEL 2 - NAVNGIVELSE AV OPPHAVSMANN, ENDRING M.M.

§ 2

Opphavsmannen skal navngis og verkets tittel og kilde angis slik som god skikk tilsier, jf. åndsverkloven § 3, § 43a tredje ledd og § 11.

Beskyttet materiale kan ikke i medhold av denne avtalen endres, bearbeides eller oversettes e.l. og kan ikke benyttes på en krenkende måte (jf. åndsverkloven § 3).

KAPITTEL 3 - DEFINISJONER

§ 3

Med BESKYTTET materiale menes i denne avtalen litterære, vitenskapelige og kunstneriske verk, jf. åndsverkloven § 1, fotografiske bilder, jf. åndsverkloven § 43a, og arbeider som er beskyttet etter åndsverkloven § 43 (kataloger mv.). Avtalen omfatter derved kopiering fra utgitt materiale i form av skrifter av alle slag; tegninger og grafiske fremstillinger av kunstnerisk, vitenskapelig eller teknisk art; kart; avbildninger av maleri, skulptur og annen billedkunst, bygningskunst og gjenstander av kunsthåndverk og kunstindustri, så vel av forbildet som av selve verket; noter med og uten tekst; fotografiske verk og bilder, samt formular, tabeller, kataloger og lignende arbeider som sammenstiller et større antall opplysninger eller som for øvrig er vernet etter åndsverkloven § 43.

Vedtak og andre uttalelser som gjelder offentlig myndighetsutøvelse så som lover, rettsavgjørelser, administrative forskrifter og NOUer o.l. er uten vern etter åndsverkloven, jf. åndsverkloven § 9.

Med UTGITT materiale menes i denne avtalen eksemplar av beskyttet materiale som med henholdsvis opphavsmannens, fotografens eller katalogfrembringerens samtykke i et rimelig antall er brakt i handelen eller på annen måte spredt blant allmennheten, herunder tilgjengeliggjort på Internett, jf. åndsverkloven § 8 annet ledd, samt offentliggjorte noter og dramatiske verk i skriftlig form

eller inntatt i distribusjonsarkiv, og kopi, avskrift eller utskrift av slike eksemplar.

Med KOPIERING menes i denne avtalen fotokopiering og digital kopiering, herunder skanning, lagring og å ta utskrift. Videre innbefattes eksemplarfremstilling ved avtegnning og avskrift, men ikke fotografering av billedkunst, fotografi o.l.

Med KOPI menes i denne avtalen ethvert eksemplar som er fremstilt ved kopiering.

Med KOPISIDE menes en kopi i A4-format eller mindre, mens kopier i A3-format regnes som to kopsisider osv. Hvis det går inn flere boksider, tidsskriftsider eller presseklipp på én A4-side, regnes hver kopierte bokside, hver tidsskriftside hhv. hvert klipp som én kopiside. Hvis en bokside, tidsskriftside eller et presseklipp med originalformat A4 eller mindre er forstørret opp, for eksempel av hensyn til personer med lesevansker, regnes fortsatt hver kopierte bokside, hver tidsskriftside hhv. hvert klipp som én kopiside. For digitalt materiale er en kopiside normalt lik en A4-side i standard utskriftsformat.

Med NOTESAMLING menes samling av musikkverk med eller uten tekst.

Med ENKELTNOTE menes en publikasjon av et enkeltstående musikkverk med eller uten tekst.

Med PARTITUR menes noter til bruk for dirigent, der stemmene er oppført under hverandre. Begrepet omfatter både fullt og redusert (condensed) partitur.

Med ENKELTSTEMME menes et noteeksemplar til bruk for den enkelte utøver i et instrumentensemble.

Et NOTESETT er en utgivelse, for instrumentensemble, av partitur og samtlige enkeltstemmer som er nødvendig for fremføring av verket/verkene.

Med SUPPLEMENTSNOTER TIL NOTESETT menes enkeltstemmer utover det antall som inngår i notesettet, og som er nødvendige for instrumentensemblets besetning. Supplementsnoter kan inntas i notesettet som en originalnote.

Med ARBEIDSKOPI menes en personlig kopi for den enkelte utøver, for notater og aktiv bruk, samt kopi som brukes for å forenkle overgang fra notehefte/noteblad til praktisk bruk/arbeid med noten, herunder blaug.

KAPITTEL 4 – BRUK AV KOPIER

§ 4

Det kan kopieres til bruk i lisenstakers virksomhet, herunder kopiering til bruk i administrasjon, undervisning og fritidsaktiviteter. Videre kan det kopieres for utlevering til kolleger ved samarbeidende undervisningsinstitusjoner eller til bruk i samarbeidsorganer for slike.

Kopier som fremstilles i medhold av denne avtalen kan gjøres tilgjengelig i virksomhetens/den enkelte skoles interne, lukkede nettverk (læringsplattformer, intranett, arkiv m.m.), ved digital fremføring (projisering på skjerm/lerret, elektronisk tavle m.m.), ved e-post til ansatte, elever, foresatte o.l.

Systematisk deling av læringsressurser o.l. mellom skoler er dog ikke tillatt.

§ 5

Det kan i medhold av denne avtalen kopieres for deltakere på seminarer, kurs o.l. som arrangeres av lisenstaker.

§ 6

Fremstilling av eksemplar for publisering på Internett eller for annen utdeling og tilgjengeliggjøring for publikum er ikke tillatt.

§ 7

Avtalen gir ikke rett til kopiering som har preg av å være en forlagsmessig fremstilling, selv om det bare skjer for lisenstakers ansatte, elever osv.

Fremstilling av sanghefter av varig karakter og bruk av kopier i publikasjoner, i trykt eller digital form, som fremstår som selvstendige produkter med eget navn, egen redaktør osv., vil alltid være forlagsmessig fremstilling, likeledes bruk av verk som ledd i intern profilering.

Bestemmelsen i første ledd er likevel ikke til hinder for at beskyttet materiale kan kopieres inn i et internt meldingsblad, skoleavis eller annet informasjonsmateriale i trykt form som er beregnet på lisenstakers egne ansatte, elever og foresatte.

§ 8

Oppbygging av databaser av definerte kategorier av verk (f.eks. et avisarkiv, en billedkunstdatabase o.l.) er ikke tillatt.

§ 9

Avtalen hjemler ikke kopiering til bruk i organiserte kor, korps, orkestre o.l. musikkensembler som ikke er en del av undervisningen. Slike ensembler er henvist til å inngå egne avtaler.

KAPITTEL 5 - KOPIERINGENS OMFANG

§ 10

Med de unntak som følger av avtalen for øvrig kan det til den enkelte ansatte, elev osv. kopieres inntil 15 % av sidetallet fra en enkelt bok eller lignende publikasjon (herunder salme- og sangbok). Dog kan det alltid fra én og samme publikasjon tas kopi av et helt kapittel eller lignende avsnitt, en hel novelle eller en hel scene av et skuespill. (Vedr. noter, se § 13.)

Fra en enkelt bok eller lignende publikasjon som ikke lenger er å få i handelen eller direkte fra utgiver, kan det tilsvarende kopieres inntil 30 %. Før retten til kopiering ut over rammen i første ledd benyttes, må lisenstaker ved skriftlig henvendelse til utgiveren forsikre seg om at tittelen ikke innen rimelig tid kan skaffes ved behovstrykking (publishing on demand) e.l.

§ 11

Fra periodisk publikasjon som aviser, ukeblad, kulturelle og faglige tidsskrifter kan det kopieres uten de begrensninger som er nevnt i § 10. Fra vitenskapelige tidsskrift, dvs. tidsskrift som omhandler forskning og forskningsresultater, er kopieringens omfang begrenset til to artikler fra et enkelt nummer til en enkelt person, og ikke mer enn 25 % av sidetallet.

Fra brosjyrer og andre publikasjoner bestemt for gratis distribusjon kan det kopieres uten omfangsbegrensninger.

§ 12

Fra materiale som lovlig er lagt ut på åpne internettsider kan det kopieres uten omfangsbegrensninger.

§ 13

Fra enkeltnoter som ikke er arrangert for korps, orkester, kor eller andre musikkensembler, og fra notesamlinger, kan det kopieres inntil 15 % av sidetallet, men maksimum 10 sider av en enkelt publikasjon. Dog kan det alltid fra én og samme publikasjon kopieres en hel sats når publikasjonen er på minst 12 sider.

Det kan for korps, orkester eller andre instrumentalensembler fremstilles arbeidskopier fra ensemblets egne originalnoter. Det forutsettes at ensemblet eier/har leid like mange originalnoter/enkeltstemmer av et verk som antall utøvere i ensemblet. Arbeidskopier kan ikke samles inn for arkivering og gjenbruk. Det kan også fremstilles en arbeidskopi av partitur til dirigent for intern bruk i ensemblets virksomhet. Arbeidskopier av partitur kan utleveres dommere i forbindelse med konkurranser, og disse notene skal destrueres når konkurransen er avsluttet. Videre kan det fremstilles enkelte eksemplarer av supplementsnoter til notesett.

Det kan for kor og andre vokalensembler fremstilles arbeidskopier fra ensemblets egne originalnoter. Det forutsettes at ensemblet eier/har leid (evt. bestilt) like mange originalnoter av et verk som antall utøvere i ensemblet. Arbeidskopier kan ikke samles inn for arkivering og gjenbruk.

§ 14

Uavhengig av reglene i §§ 10 til 13 tillater avtalen ikke:

- kopiering fra blankett- og tabellsamlinger utarbeidet for undervisningsformål,
- kopiering av arbeidshefter, eller annet trykt materiale til engangsbruk beregnet på utfylling, som skjemaer o.l.,
- kopiering fra forlagsproduserte eller innkjøpte lysark (transparenter) og lysbilder (días).

§ 15

Begrensningene i §§ 10 til 14 gjelder ikke for kopiering til bruk ved eksamener, heldagsprøver eller andre fellesprøver.

§ 16

Kopinor vil etter beste evne medvirke til at det gis tillatelse fra opphavsmann og utgiver til kopiering o.l. ut over det som er tillatt etter denne avtalen.

KAPITTEL 6 - VARSLING OG INFORMASJON

§ 17

Lisenstaker skal sørge for at ansatte og andre som kopierer eller benytter kopier etter denne avtalen, er orientert om bestemmelsene i avtalen.

KAPITTEL 7 - VEDERLAG

§ 18

For vederlagspliktig kopiering betaler lisenstaker vederlag etter følgende satser i 2012 og 2013:

- For kopside: kr 0,439
- For arbeidskopier: vederlag for kopside x 2.
- For supplementsnoter til notesett: vederlag for kopside x 15.
- For kopier av enkeltnoter og notesamlinger jf. § 13 første ledd: vederlag for kopside x 15.

§ 19

Folkehøgskolerådet betaler et årlig vederlag på kr 1 080 000. Vederlaget indekseres årlig i henhold til endringer i elevtall, jf. § 21, og konsumprisindeks, jf. § 22.

§ 20

Vederlaget er forhandlet med utgangspunkt i vederlaget i kommunale og fylkeskommunale skoler, som er forhandlet på grunnlag av statistiske undersøkelser av kopiering og bruk med relevante fradrag.

§ 21

Folkehøgskolerådet rapporterer årlig antall elever i folkehøgskolene per 1. oktober foregående år på oppfordring fra Kopinor.

§ 22

Vederlag per kopside justeres i henhold til endringen i konsumprisindeksen fra 15. oktober foregående år, første gang per 15.10.2015 med virkning fra 1.1.2016. Vederlaget avrundes til nærmeste tiendedels øre. Kronebeløp i § 19 justeres tilsvarende.

§ 23

Vederlaget forfaller normalt til betaling 1. august årlig. Kopinor fakturerer Folkehøgskolerådet minst én måned før forfall.

KAPITTEL 8 - STATISTISK UNDERSØKELSE

§ 24

Lisenstaker aksepterer at Kopinor i løpet av avtaleperioden kan få gjennomført statistisk utvalgsundersøkelse for å kartlegge lisenstakers samlede fremstilling og bruk av opphavsrettslig beskyttede kopier. Slik undersøkelse skal kunne gi grunnlag for forhandling om fastsetting av vederlag for neste periode, samt for fordeling av midler til rettighetshavere i inn- og utland.

§ 25

Dersom Folkehøgskolerådet og Kopinor i avtaleperioden gjennomfører felles statistiske undersøkelser, dekkes kostnadene med 50 % av Folkehøgskolerådet og 50 % av Kopinor. Merkostnadene som refererer seg til fordelingen til rettighetshaverne bæres av Kopinor.

§ 26

Dersom lisenstaker blir trukket ut for deltakelse i statistisk undersøkelse, plikter lisenstaker å medvirke til gjennomføringen ved å følge anvisningene fra det statistiske byrået som gjennomfører undersøkelsen.

Kostnader forbundet med arbeidstid som medgår for lisenstakers ansatte, tillitsvalgte og andre som berøres av undersøkelsen, og

kostnader vedrørende ekstrakopier som tas i samme forbindelse, bæres av lisenstaker.

KAPITTEL 9 - MISLIGHOLD OG ERSTATNING

§ 27

Ved mislighold av avtalen gjelder en frist for retting på 30 dager fra skriftlig varsel er mottatt.

§ 28

Dersom en part vesentlig misligholder avtalen og forholdet ikke rettes etter § 27 kan den annen part heve avtalen med umiddelbar virkning. Heving skal erklæres skriftlig med angivelse av hevingsgrunn. Erstatning for mislighold kan kreves uavhengig av om avtalen heves.

§ 29

Dersom en skole som er omfattet av denne avtalen foretar kopiering i strid med denne avtalens bestemmelser, kan Kopinor skriftlig kreve at den ulovlige kopieringen straks opphører.

Dersom den ulovlige kopieringen ikke har opphørt innen 30 dager etter mottakelsen av dette kravet, kan Kopinor unnta skolen fra avtalen. Folkehøgskolerådet skal gis melding om forhold som nevnt i første ledd.

§ 30

Rettingstakerne har ved denne avtalen ikke fraskrevet seg adgangen til selv å kreve erstatning og reise søksmål mot lisenstaker i anledning av kopiering som ikke er tillatt ved denne avtalen. Har lisenstaker innfridd Kopinors krav, plikter Kopinor å innfri rettighetshavernes krav for samme utnyttelse.

KAPITTEL 10 - ANDRE BESTEMMELSER

§ 31

Kopinor skal dekke eventuelle krav om vederlag eller erstatning som lisenstaker måtte motta fra norske og utenlandske rettighetshavere for så vidt kravene gjelder kopiering som er betalt for og utført i overensstemmelse med denne avtalens bestemmelser, jf. for øvrig åndsverkloven § 37. Lisenstaker skal ikke dekke slike krav, og Kopinor skal holde lisenstaker skadesløs for krav og kostnader som denne måtte bli påført i forbindelse med et slikt krav.

Dersom krav mottas, skal lisenstaker avvise kravet og henvise til Kopinor. Krav skal ikke innfris uten etter samråd med Kopinor. Ved tvist om kravet har Kopinor rett til å intervensere.

§ 32

Kopinor kan etter nærmere avtale besøke lisenstaker for å få informasjon om kopieringsrutinene og derigjennom innsyn i hvordan bestemmelsene i denne avtalen praktiseres.

§ 33

Dersom det i avtaleperioden vedtas nye fravikelige lovbestemmelser som vedrører reglene for kopiering av beskyttet materiale, skal disse gjelde så langt de er forenlig med denne avtalen.

§ 34

Partene har rett til å offentliggjøre denne avtalen.

KAPITTEL 11 - TVISTELØSNING

§ 35

Dersom forhandlinger om inngåelse, forlengelse eller reforhandling av avtale ikke fører til enighet, kan hver av partene kreve mekling etter åndsverkloven § 38.

§ 36

Twist mellom partene om avtalens forståelse eller beståen, om brudd på avtalen eller om krav som på annen måte grunner seg på avtalen, skal først søkes løst ved forhandlinger.

Dersom det ikke oppnås enighet gjennom forhandlingene kan hver av partene inngi søksmål ved norsk domstol.

KAPITTEL 12 - AVTALENS VARIGHET/OPPHØR

§ 37

Avtalen gjelder for perioden 1.1.2016–31.12.2018. Hvis ikke avtalen sies opp innen tre måneder før avtaleperiodens utløp, forlenges avtalen deretter for ett år av gangen, med samme oppsigelsesfrist.

§ 38

Ved avtalens opphør skal lisenstaker påse at all kopiering av beskyttet materiale som ikke er tillatt i medhold av lov eller særskilt avtale med rettighetshaver opphører.

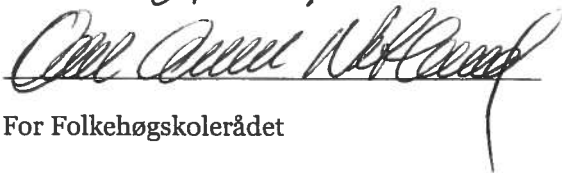
Kopier som er tatt i medhold av avtalen kan etter avtalens opphør kun bevares for arkivering og eventuelt videre saksbehandling, og ikke aktivt gjenbrukes.

Lisenstaker kan likevel fortsette å kopiere etter vilkårene i denne avtalen så lenge forhandlinger om ny kopieringsavtale pågår. Dette gjelder tilsvarende under eventuell mekling. Hvis ny avtale kommer i stand, gjelder vilkårene i den nye avtalen fra det tidspunkt den nye avtalen gis virkning.

Denne avtalen er opprettet i to eksemplarer, hvorav hver av partene beholder ett.

Sted/dato:

0110 15/9-15

For Folkehøgskolerådet

Sted/dato:

Oslo 3/9-15

For Kopinor

